

NAJSTARIJI DUBROVAČKI JAVNI SPOMENIK OSTAJE NA ČEKANJU

Vrijeme ide, a Orlando i dalje puca po šavovima

➔ Sve do još jedne jeseni, sljedeće, načeti Orlandoov stup ostaje 'zaštićen ogradom', dogovoreno je u Dubrovniku na sastanku predstavnika dubrovačke gradske uprave i Ministarstva kulture i medija

Sudbina najstarijeg dubrovačkog javnog spomenika i dalje ostaje nepoznata, premda Orlandoov stup već godinama doslovno puca, a sve što je u vezi s tim u čitave tri godine napravljeno jest – provodi se nadzor i utvrđuju se uzroci oštećenja s ciljem određivanja metode zaštite.

EDA VUJEVIĆ

Tako ostaje sve do još jedne jeseni, sljedeće, do kada Orlando ostaje "zaštićen ogradom", dogovoreno je u Dubrovniku na sastanku predstavnika dubrovačke gradske uprave i Ministarstva kulture i medija. Najesen bi u Dubrovnik trebali doći predstavnici Međunarodnog centra za očuvanje i restauraciju dobara kulturne baštine (ICCROM), savjetodavnog tijela pri UNESCO-ovu Odboru za svjetsku baštinu. Njihovo izvješće bit će ključno za sud-

Sve do jeseni, a možda i dulje, Orlando ostaje 'skriven' od očiju Dubrovčana i turista

binu Orlandoova stupa jer će se na temelju smjernica iz izvješća odrediti nastavak nadzora u ovoj godini.

Šest senzora

Taj nadzor uključivat će "in situ" ispitivanje sile naprezanja, ali i izvođenje potrebnih preventivnih konzervatorsko-re-

stauratorskih zahvata, poglavito interventnih radova popunjavanja pukotina na stupu neagresivnim metodama. Mjerni uređaji za nadzor pukotina na Orlandoovu stupu postavljeni su, naime, još 2019. godine, u povodu 600. obljetnice podizanja stupa, kako bi se odredili budući konzervator-

ske-restauratorski radovi na sanaciji oštećenja. Na pukotine je postavljeno šest senzora, uz jedan kontrolni, za motrenje dinamike širenja vertikalnih pukotina, a pomaci i temperatura snimaju se svakih sat vremena. Još prije tri godine voditeljica monitoringa Orlandoova stupa, Vinka Marinković iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, izjavila je kako je monitoring pokazao pomake u konstrukciji stupa, ali kako će se prvi konkretni znanstveni rezultati znati u lipnju 2020. godine. Tad su, međutim, rezultati monitoringa pokazali kako u godinu dana nisu zabilježeni veliki pomaci u oštećenjima Orlando. No potpuno je izvan sumnje da Orlandoov stup puca, a dugotrajnost postupka smišljanja rješenja za taj gradski dragulj baštine sigurno mu ne pomaže. U novijoj povijesti najveća su oštećenja, čini se, nastala 2003.

U novijoj povijesti najveća su oštećenja nastala 2003., kad je gradska uprava na stup izvjesila sedam metara dug hrvatski državni stijeg, što je bilo golemo opterećenje za Orlando

Stručnjaci još nisu suglasni kako sanirati oštećenja na Orlandoovu stupu
BOŽO RADIĆ/
CROPIX

godine, kada je gradska uprava na stup izvjesila čak sedam metara dug hrvatski državni stijeg, što je bilo golemo opterećenje za Orlando, koji je popustio pod teretom zastave i jarbola. Orlando nije imao sreće ni 2007., kad se to oštećenje pokušalo popraviti i kad je ispalo da je, samo dva mjeseca nakon završene restauracije, pucanje nastavljeno.

Pitanje replike

Usporedno s pucanjem, stručnjaci raznih profila već godinama biju bitku oko pitanja – treba li Orlando, koji je 1418. godine napravio majstor Boninodi Jacopo iz Milana uz pomoć kipara Antuna Dubrovčanina, pohraniti u muzej, a na njegovo mjesto staviti repliku? Jedan od vodećih hrvatskih konzervatora Miljenko Domijan, koji se u svojoj karijeri bavio, među ostalim, i Orlandoovim stupom, još je prije pet godina javno poručio: "S obzirom na to u kakvom je stanju Orlandoov stup, rezolutno tvrdim kako ga treba u konačnici muzealizirati, radi njegova očuvanja", a njegov je stav podupro i Ferdinand Meder, bivši ravnatelj Hrvatskog restauratorskog zavoda. "Riječ je o spomeniku koji ima jako simboličko i povijesno značenje i ne bi se smjelo čekati da propadne. I ja sam za muzealizaciju, pukotine se šire i bilo bi neodgovorno odugovlačiti, riječ je o očuvanju spomenika za budućnost", kazao je Meder. No zadnju riječ dat će Ministarstvo kulture, koje pak ima stav da je "mogućnost izrade replike spominjana tek u slučaju kad se iscrpe sve mogućnosti rekonstrukcije ovog kulturnog dobra". Ukratko, vrijeme ide, a Orlando i dalje puca po šavovima... ●